

Évközi 21. vasárnap

Józs 24,1–2a.15–17.18b.

Isten ajándéka az ígéret földje

Józsue egybegyűjtötte Izrael minden törzsét Szichemben. Aztán hívatta Izrael véneit, vezéreit, bírát, tisztségviselőit. Azok felsorakoztak az Úr színe előtt. S Józsue szólt az egész néphez. „Ezt mondja az Úr, Izrael Istene: A folyón túl éltek egykor ősatyáitok, Terach, Ábrahám és Nachor atyja, s más isteneknek szolgáltak. ... Ha nem akartok az Úrnak szolgálni, ma válasszatok, kinek akartok szolgálni: azoknak az isteneknek-e, akiknek atyáitok szolgáltak a folyón túl, vagy az amoriták isteneinek, akiknek most a földjét lakjátok. Én és házam, mi az Úrnak szolgálunk!” A nép így felelt: „Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat és más isteneknek szolgáljunk! Az Úr a mi Istenünk, ő vezette ki atyáinkat Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. A szemünk láttára ő tette ezeket a nagy csodákat, oltalmazott minket az egész úton, amelyen végigvonultunk, s az összes nép között, amelyen áthaladtunk. Az Úr elűzött előlünk minden népet, így az amoritákat is, akik az országot lakták. Mi is az Úrnak akarunk hát szolgálni, ő a mi Istenünk!”

Ez a retorikus beszéd egyben drámai felhívás is Isten ajándékainak megbecsülésére. Hiszen olyan szölőket kapnak, amelyet nem ők ültettek, olyan városokban fognak lakni, amelyet nem ők építettek stb. Vagyis Isten ajándéka az ígéret földje. De ehhez a földhöz részint az ott lakó kánaániták és amoriták miatt olyan vallási szokások is tartoznak, amelyek ellentétben állnak a honfoglalók hitével. Józsue tehát, amikor elfogadja Isten ajándékaként a földet, elutasítja a föld vallását, és népét is felszólítja, válasszon Jahve és a bálványok között. Mert ahogyan Isten el tudta venni ezt a földet az eredeti lakóktól, elveszi a választott néptől is, ha méltatlanná válik rá.

Józsue búcsúbeszéde tehát drámai figyelmeztetést tartalmaz – felhívást az igaz hitre. Maga a szöveg olyan hagyományokat tartalmaz, amely nem teljesen azonos a Biblia egyéb helyein említett hagyományokkal. Ennek ellenére nagyjából az általunk is megismert üdvösségtörténetet sorolja fel figyelmeztetése bevezetőjében.

Isten ígéretei fontos szerepet játszanak a választott nép életében és a zsidó történelem alakításában is. A Közel-Kelet ciklikus történetírását az ígéret formálja át folyamatos történetírássá, és a történelem

folyamatába spontán módon beillesztik a fejlődés gondolatát, amely az ígéretek elnyerésére törekszik. Ezért a nép vagy az egyén fejlettségétől függően Isten konkrét ígéretei állandóan változnak. Abrahámnak szóló ígélet örököséről szól, a pátriárkáknak szóló ígéretek Isten szavának tanító jellegét mutatják, Isten jelenléte életükben a törvényeinek való engedelmesség által biztosítható. Dávidnak tett ígéretek már egy uralomról szólnak az ideális országról, az Isten uralmáról, amely megkívánja, hogy a monarchia és annak mindenkori királya ennek rendelje alá akaratát és elképzelését. A sokáig földies jellegű ígéretek, mint a gyermek, sors, jólét fokozatosan változnak, és a próféták egyre inkább hangsúlyozzák a szívbe írt törvény fontosságát (Jer 31,33), amelynek célja, hogy Izrael fiai új szívvel (Zsolt 51,12) képesek legyenek megvalósítani Isten földi országát. Ezt csak a messiás tudja előmozdítani, aki a béke fejedelme (Iz 9,5), igazságos király (11,1), helyreállítja Isten dicsőségét a népe között.

A változó ígéretek tehát mindig ugyanazt szorgalmazzák: Isten jelenlétének megszilárdítását a földön és az emberek szívében. Izraelnek a Bibliában rögzített története, az üdvtörténet egyben Isten nevelés története is. A nép érzékenységének fejlődésével finomodnak az ígéretek is. Allegorikus értelemben felfogható ez Isten egyéni nevelésének történeteként is.

A mi életcéljaink is lényegesen változnak az évek előrehaladtával. A jólét, a boldogság hordozója egyre szellemibb, egyre inkább az életünknek értelmet adó cselekvés és cél. Eközben nekünk is állandóan választanunk kell a megismert, felismert igazságok és a vágyaink között. Sőt ez a választás sorsunkká lesz. Életünk bálványainak választásával azok hatása alá kerülünk, és olyanná tesszük életünket, mint akiket bálványozunk. Amennyiben Isten és az általa felkínált életet választjuk, akkor Isten ígéretei teljesülnek be életünkben, és elérkezik hozzánk az Isten országa.